

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi telemarkkinalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan telemarkkinalakia muutettavaksi. Tavoitteena on edistää nopeiden tiedonsiirtoverkkojen leviämistä ja tietoyhteiskuntapalveluiden kehitystä. Ehdotuksen mukaan niin sanottujen kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen omistajat saisivat oikeuden verkkovierailuun GSM-verkoissa Telehallintokeskuksen lain mukaisesti määräämin ehdoin. Teleyrityksille säädettäisiin velvollisuus vuokrata nykyisten puhelinverkkojen tilaajayhteyksien vapaata välityskykyä usean rinnakkaisen palvelun mahdollistamiseksi. Vuokrausoikeus olisi myös teleyrityksen kilpailijoilla, kuten internet-palvelun tarjoajilla, jotka voisivat tarjota nopean rinnakkaisen digitaalisen tilaajayhteyden käyttäjille. Sitä voitaisiin käyttää esimerkiksi kiinteän internet-liittymän tarjontaan ja jopa

televisiokuvan siirtoon. Vuokrausvelvollisuus koskisi tietyin edellytyksin myös teleyrityksen laittiloja.

Ehdotettujen muutosten arvioidaan nopeuttavan kilpailevien kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen leviämistä koko maahan sen jälkeen, kun niiden rakentaminen alkaa vuosina 2001 ja 2002. Puhelinverkon tilaajayhteyden rinnakkaiskäyttömahdollisuuden arvioidaan lisäävän kilpailua nopeiden tiedonsiirtoyhteyksien tarjonnassa ja siten edistävän niiden leviämistä. Rinnakkaiskäyttö avaa mahdollisuuden edullisiin kiinteisiin internet-yhteyksiin myös kotitalouksille ja muille pienkäyttäjille.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan noin kolmen kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
YLEISPERUSTELUT	3
1. Johdanto	3
2. Nykytila	3
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö Suomessa	3
Verkkovierailu	3
Tilaaajayhteyden rinnakkaiskäyttö ja laitetilojen vuokraus	5
2.2. Euroopan yhteisön lainsäädäntö	5
2.3. Lainsäädäntö muissa maissa	6
2.4. Nykytilan arviointi	7
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	8
4. Esityksen vaikutukset	8
4.1. Vaikutukset tietoyhteiskuntakehitykseen ja kansantalouteen	8
4.2. Vaikutukset yritysten ja kuluttajien asemaan	8
4.3. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	9
4.4. Ympäristövaikutukset	9
5. Asian valmistelu	10
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	11
1. Lakiehdotuksen perustelut	11
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	16
3. Voimaantulo	16
4. Säättämisjärjestys	16
LAKIEHDOTUS	17
Liite	
Rinnakkaisteksti	20

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Televerkkojen välityskyky kasvaa nopeasti. Laajakaistainen tiedonsiirto tarjoaa mahdollisuuden monimuotoiseen kahdensuuntaiseen viestintään. Uudella tekniikalla voidaan siirtää puheen ohella muun muassa liikkuvaa kuvaa ja tarjota muita uusia palveluita perinteisten televerkkojen välityksellä. Nopeaan tiedonsiirtoon käytettävät tekniikat kilpailevat keskenään. Uusia laajakaistaiseen tiedonsiirtoon käytettäviä teknologioita ovat niin sanotut kolmannen sukupolven matkaviestinverkot, digitaalisen tilaajajohdon teknologia ja digitaalinen televiestioteknologia. Myös kaapeliteleviotoimintaa varten rakennettuja verkkoja voidaan käyttää laajakaistaiseen tiedonsiirtoon erityisiä kaapelimodeemeita hyväksi käyttäen.

Suomessa myönnettiin maailman ensimmäiset toimitukset kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen tarjontaan keväällä 1999. Näiden verkkojen välityskyky on jopa 2 Mbits. Kansainvälisen televiestintäliiton ITU:n hyväksymiä kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen standardeja on useita. Eurooppalainen GSM-verkon tekniisiin ominaisuuksiin perustuva standardi on UMTS (Universal Mobile Telecommunications System). Vielä ennen UMTS:n käyttöönottoa myös nykyisten GSM-verkkojen välityskyky kehittyi oleellisesti nykyisestä. Matkaviestinverkkojen vahvana etuna kilpaileviin verkkoihin nähden on palvelun liikkuvuus.

Myös kiinteän puhelinverkon tekniikka kehittyi. Uusi digitaalinen tilaajayhteyden teknologia (xDSL, digital subscriber line) tekee mahdolliseksi käyttää puhelinverkon tilaajajohtoa perinteisten palvelujen lisäksi nopeaan datasiirtoon. DSL-tekniikan avulla tilaajayhteyttä voidaan käyttää myös samanaikaisesti datasiirtoon ja perinteisiin palveluihin, kuten puheluihin. Jo nyt on otettu käyttöön asymmetrisen digitaalinen tilaajayhteys ADSL. Kun tavallisella puhelinlaajayhteydellä voidaan siirtää dataa 56 kbits:n nopeudella ja ISDN-yhteydellä 128 kbits, ADSL-tekniikalla siirtonopeus on jopa 2 Mbits. Suuri siirtonopeus mahdollistaa vaikkapa televiestiokuvan siirron tilaajajohdolla. Tilaajajohdon käyttö datasiirtoon ei estä käyttämästä sitä samanaikaisesti myös puhelin-yhteyteen. Käytännössä se merkitsee, että kuluttajat voivat saada esimerkiksi kiinteän,

jatkuvasti avoinna olevan internet-yhteyden kiinteällä kuukausimaksulla.

Digitaaliset televiestiolähetykset aloitettaneen Suomessa vuonna 2001. Digitaalisessa televisioverkossa voidaan tarjota ohjelmien lisäksi myös telepalveluita. Verkoilla on erittäin hyvä välityskyky. Maanpäällinen digitaalinen televisioverkko välittää dataa jopa yli 22 Mbits nopeudella, mutta siirtonopeuteen vaikuttaa suuresti muiden käyttäjien samanaikainen määrä verkossa. Televisiovastaanottimia on lähes jokaisessa kotitaloudessa, ja kuluttajat ovat tottuneet käyttämään televisiopalveluita. Toisaalta digitaalinen televisioverkko ei yksinään tee mahdolliseksi kahdensuuntaista viestintää, vaan palvelua on täydennettävä muita telepalveluita hyväksi käyttäen.

Myös *kaapelitelevioverkoissa* voidaan tarjota nopeita tiedonsiirtoyhteyksiä kaapelimodeemia hyväksi käyttäen. Palvelu tekee kuluttajalle mahdolliseksi tiedonsiirron suhteellisen edullisilla kustannuksilla käytännössä noin 1 Mbits nopeudella. Kaapelimodeemien käyttöä rajoittaa kuitenkin tiedonsiirron yksisuuntaisuus kaapelitelevioverkoissa, vaikka verkkoja vähitellen onkin kunnostettu kaksisuuntaista viestintää varten. Toinen, merkittävämpi rajoitus on taloyhtiöiden vanhojen sisäjohtoverkkojen tiedonvälityskyvyn heikko taso.

Suomen kokemus osoittaa, että parhaat ja edullisimmat telepalvelut kuluttajille varmistetaan kilpailun kautta. Julkisen vallan tehtävänä on huolehtia, että palveluiden tarjontaa varten on suotuisa sääntely. Se tekee elinkeinolämälle mahdolliseksi kehittää korkealaatuisia ja edullisia palveluita, jotka kilpailevat keskenään. Suotuisan sääntelyn tärkeys korostuu, koska uusi teknologia tarjoaa vaihtoehtoisia väyliä tietoyhteiskunnan palveluiden toimittamiseen käyttäjille.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö Suomessa

Verkkovierailu

Matkaviestinnän ensimmäisenä sukupolvena pidetään analogisia matkaviestinverkkoja. Niitä ovat esimerkiksi NMT-verkot (*Nordisk Mobiltelefon*), joita Suomessa on kaksi (NMT 450 ja NMT 900 –standardien

mukaiset televerkot). Toisen sukupolven matkaviestinverkot ovat digitaalisia ja tarjoavat paremmat mahdollisuudet monipuolisiin palveluihin. Suomessa toisen sukupolven matkaviestinverkkoja ovat GSM-standardin (*Global System for Mobile Telecommunications*) mukaiset digitaaliset matkaviestinverkot, joita toimii sekä 900 että 1800 MHz:n taajuusalueella. Toimiluvat kilpaileville GSM 900 -verkoille myönnettiin Suomessa vuonna 1990 ja ensimmäisille GSM 1800 eli DCS-verkoille vuonna 1995. Kolmannen sukupolven matkaviestinverkkoja ei vielä ole olemassa, mutta niiden tarjonnan arvioidaan käynnistyvän vuosina 2001 ja 2002. Valtakunnallinen toimilupa televerkkopalveluiden tarjontaan sekä GSM 900- että GSM 1800 -verkossa on Sonera Oyj:llä. Oy Radiolinja Ab:llä on vastaava toimilupa koko maassa lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa, ja Alands Mobiltelefon Ab:llä on lupa televerkkopalveluiden tarjontaan molemmissa verkoissa Ahvenanmaan maakunnassa. Telia Mobile AB:n sivuliikkeellä Suomessa on oikeus televerkkopalvelun tarjontaan GSM 1800 -standardin mukaisessa televerkossa koko maassa Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Alueellisia lupia GSM 1800 -toimintaa varten on myönnetty yhteensä 38. Luvanhaltijat ovat Finnet-yhtiöihin kuuluvia alueellisia teleyrityksiä.

Suomessa kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen tarjontaa varten ovat toimiluvan saaneet vuonna 1999 Oy Radiolinja Ab ja Sonera Oyj koko maassa, Suomen 3G Oy ja Telia Mobile AB:n sivuliike Suomessa koko maassa Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta sekä Telet Europe AB ja Alands Mobiltelefon Ab Ahvenanmaan maakunnassa.

Matkaviestinpalveluita tarjoava teleyritys voi rakentaa ja omistaa itse tarvittavan matkaviestinverkon. Televerkkopalvelujen tarjontaan matkaviestinverkossa yritys tarvitsee telemarkkinalain (396/1997) mukaisen toimiluvan. Toimiluvissa ei ole asetettu teleyrityksille verkon maantieteellistä rakentamisvelvollisuutta eikä -aikataulua. Matkaviestinpalveluissa tilaajan tunnistaminen perustuu päätelaitteeseen sijoitettavaan korttiin (niin sanottu SIM-kortti, subscriber identity module), jonka tilaaja saa liittymäsopimuksen tehdessään.

Matkaviestinpalveluiden tarjonta on mahdollista myös toisen teleyrityksen matkaviestinverkossa kolmella eri tavalla. Ensiksi tele-

palveluyritys voi tehdä televerkkoyrityksen kanssa palveluoperaattorisopimuksen, jonka tarjontaehdot ja hinnat on säännelty telemarkkinalaisia. Tällaisen sopimuksen perusteella telepalveluyritys käyttää televerkkoyrityksen verkkoa, eikä se voi käyttää hyväkseen mahdollisesti hallitsemaansa omaa alueellista verkkoaan eikä omia SIM-korttejaan. Palveluoperaattorisopimuksessa telepalveluyrityksen liiketoiminta perustuu pääosin televerkkoyrityksen tarjoamiin palveluihin, joskin sen ohella voidaan ainakin rajoitetusti tarjota myös omia palveluita. Näitä palveluoperaattorisopimuksia on tehty kaupallisten neuvottelujen tuloksena sekä Oy Radiolinja Ab:n että Sonera Oyj:n verkkojen käytöstä.

Toiseksi telepalveluyritys voi käyttää omaa kotisijaintirekisteriään (Home Location Register, HLR) televerkkoyrityksen kotisijaintirekisterin sijasta. Tällaista yritystä kutsutaan usein myös virtuaaliseksi matkaviestinoperaattoriksi. Tällöin telepalveluyrityksen mahdollisuudet tarjota omia palveluitaan loppukäyttäjille ovat palveluoperaattoria monipuolisemmat. Tällaisesta sopimustyyppistä on neuvoteltu teleyritysten kesken, mutta toistaiseksi sopimuksia ei ole syntynyt.

Kolmanneksi teleyritys voi käyttää omaa televerkkooan sen peittoalueella ja vuokrata jonkin toisen teleyrityksen verkon käyttöoikeuden muualla. Se on mahdollista, jos teleyritys tekee toisen televerkkoyrityksen kanssa sopimuksen verkkovierailusta. Verkkovierailu merkitsee sitä, että teleyrityksen asiakkaat voivat käyttää kahden tai useamman televerkkoyrityksen matkaviestinverkkoja Verkkovierailu esimerkiksi valtakunnalliseen matkaviestinverkkoon tekee teleyritykselle mahdolliseksi tarjota valtakunnallista palvelua, vaikka teleyrityksellä itsellään olisi vain alueellinen matkaviestinverkko. Verkkovierailulle on ominaista myös se, että se toteutetaan liittymäsopimuksen asiakkaan kanssa tehneen teleyrityksen omalla SIM-kortilla.

Eri maiden teleyritysten kesken on perinteisesti tehty kaupallisia sopimuksia verkkovierailusta jo ensimmäisen sukupolven matkaviestinverkkojen ajoista lähtien. Suomalaisilla matkaviestinyrityksillä on tällä hetkellä voimassa satoja kansainvälisen verkkovierailun sopimuksia. Kansallisella verkkovierailulla tarkoitetaan tilannetta, jossa televerkkoyritysten toimilupa-alueet ovat päällekkäiset. Vaatimukset kansallisesta verkkovierailusta

ovat lisääntyneet sen jälkeen, kun valtakunnallisten GSM 900- verkkotoimilupien ohelle on myönnetty GSM 1800 -verkkotoimilupia. Niin sanotuilla kaksitaajuuspuhelimilla on mahdollista harjoittaa televiestintää molemmissa näiden eri taajuusalueiden verkoissa.

Verkkovierailu ei ole telemarkkina-laissa tarkoitettua yhdysliikennettä eikä sen järjestämistä ole muutenkaan säännelty telemarkkina-lainsäädännössä. Teleyritykset ovat voineet sopia siitä keskenään. Käytännössä sopimukseen kansallisesta verkkovierailusta ei ole toistaiseksi päästy. Koska Suomessa on kaksi valtakunnallista GSM 900 -verkkoa, kysymys verkkovierailusta GSM 900 ja GSM 1800 -verkkojen välillä on ollut kilpailupoliittinen. Siksi ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena säätää verkkovierailua pakolliseksi telelainsäädännöllä. Myös kilpailunrajoituksista annettu laki (480/1992) koskee teleyritysten välisiä liikesuhteita. GSM-verkkoja tarjoavien televerkkoyritysten menettely verkkovierailuneuvotteluissa on ollut sekä Telehallintokeskuksen että kilpailuviranomaisten tutkittavana.

Tilaaajayhteyden rinnakkaiskäyttö ja laittilojen vuokraus

Suomessa on voimassa harvinaislaatuisen laaja tilaaajayhteyden luovutusvelvollisuus. Telemarkkina-lain 15 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla käyttäjällä on oikeus vuokrata teleyritykseltä yleisen televerkon välityskvyn sallimissa rajoissa tilaaajayhteyksiä ja kiinteitä yhteyksiä osoittamiensa televerkon kohtien välille, jolle liikenneministeriö laissa tarkoitetuissa yksittäistapauksissa toisin määrää. Käyttäjänä pidetään myös kilpailevaa teleyritystä. Tilaaajayhteyden vuokraus-hintoja säännellään lain 18 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Suomessa on toteutettu niin sanottu un-bundling-periaate: kilpaileva teleyritys saa vuokrata koko tilaaajayhteyden eikä pelkäästään sen välityskvyyä. Tämä pitkälle viety vuokrausperiaate on toteutettu Euroopan unionin jäsenvaltioista Suomen ohella ainoastaan Alankomaissa, Italiassa, Itävallassa, Saksassa ja Tanskassa.

Suomen lainsäädännössä tilaaajayhteyden omistavaa teleyritystä ei velvoiteta sallimaan sitä, että kilpailija vuokraa tilaaajayhteyden vapaata taajuuskaistaa omien palvelujensa tarjoamiseen rinnakkain teleyrityksen palve-

lujen kanssa. Rinnakkaiskäytössä kilpaileva yritys parantaa tilaaajayhteyden välityskvyyä teknisesti siten, että digitaalisen tilaaajayhteyden palvelut voidaan toteuttaa. Niin ikään Suomen lainsäädännössä kiinteän televerkon teleyritystä ei ole velvoitettu osoittamaan kilpailijalleen tarvittavia laittiloja, joihin tämä voisi tuoda omia laitteitaan.

2.2. Euroopan yhteisön lainsäädäntö

Euroopan unionissa ei ole voimassa olevaa lainsäädäntöä, joka koskisi verkkovierailua tai kiinteän televerkon tilaaajayhteyden välityskvyn vuokraamista esityksessä ehdotetulla tavalla.

Pakollisesta verkkovierailusta kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen tullessa markkinoille keskustellaan vilkkaasti Euroopan unionissa. Euroopan yhteisöjen komission 10 päivänä marraskuuta 1999 antamassa tiedonannossa ”Kohti sähköisen viestinnän perusrakenteiden ja niihin liittyvien palvelujen uutta järjestelmää – Vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkastelu” (KOM 539/1999 lopull.) kysymys pakollisen verkkovierailun järjestämisestä nostetaan esille, ja asiasta on odotettavissa lisäsäännöksiä Euroopan unionin telelainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä. Verkkovierailu kolmannen sukupolven matkaviestinverkosta GSM-verkkoihin saatetaan säätää pakolliseksi jo Euroopan yhteisössä. Aivan ilmeistä joka tapauksessa on, ettei yhteisölainsäädäntö tulevaisuudessakaan estä verkkovierailun säätämistä pakolliseksi kansallisella tasolla.

Niin ikään digitaalisen tilaaajayhteyden vuokrauksesta ja rinnakkaiskäytöstä keskustellaan Euroopan yhteisön telelainsäädännön uudistuksen yhteydessä. Edellä mainitun tiedonannon suuntaviivojen mukaan tilaaajayhteyden vuokrausvelvollisuus tulee kiristymään nykyisestä. Komissio on parhaillaan valmistelemaan suositusta paikallisverkon avaamisesta kilpailulle jo ennen telelainsäädännön kokonaisuudistusta. Suosituksen mukaan jäsenmaiden olisi vuoden 2000 loppuun mennessä velvoitettava teleyritykset vuokraamaan tilaaajayhteyksiään mukaan lukien tilaaajajohdon rinnakkaiskäyttö ja laittilojen yhteiskäyttö. Velvoite koskisi markkinavoimaltaan huomattavia kiinteän paikallisverkon teleyrityksiä. Komission myönteinen suhtautuminen asiaan ilmeni myös ruotsalaisen Telia AB:n ja norjalaisen Telenor

AS:n fuusion käsittelyn yhteydessä vuonna 1999. Fuusion kilpailuoikeudellisen hyväksymisen ehtona komissio edellytti yhtiöiltä sitoutumista sallimaan sekä tilaajayhteyden että laitetilojen vuokraaminen. Sitoumuksessa yhtiöille tuli velvollisuus myös tilaajayhteyksien ja laitetilojen lisärakentamiseen vuokraajaa varten.

2.3. Lainsäädäntö muissa maissa

Pakollinen verkkovierailu GSM-verkkojen välille on järjestetty vain hyvin harvoissa maissa, Euroopassa vain *Tanskassa*, *Norjassa* ja *Islannissa*. *Italiassa* oli vuosina 1996 ja 1997 maan ensimmäisellä GSM-verkon palveluja tarjoavalla yrityksellä viranomaispäätökseen perustuva määräaikainen velvollisuus kansallisen verkkovierailun tarjoamiseen toisen GSM-toimiluvan saaneelle teleyritykselle. Muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa verkkovierailua ei ole säädetty pakolliseksi.

Ruotsissa on parhaillaan käsittelyssä hallituksen ehdotus telelain muuttamiseksi, jolla toteutettaisiin pakollinen verkkovierailu. Lainmuutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2000. Ehdotuksen mukaan velvollisuus tarjota kansallista verkkovierailua koskisi kaikkia matkaviestinyrityksiä, joilla on ollut toimilupa vähintään viisi vuotta. Kaikilla uusilla matkaviestintätoimiluvan haltijoilla olisi oikeus kansalliseen verkkovierailuun muualla kuin alueilla, joilla niillä on oma verkko. Verkkovierailu olisi voimassa seitsemän vuotta. Hinta ja muut ehdot tulisi päättää ensisijaisesti kaupallisin perustein. Niiden tulisi kuitenkin olla tasapuolisia ja syrjimättömiä. Valvontaviranomaisella olisi erityisistä syistä oikeus puuttua sopimusten sisältöön. Verkkovierailu kattaisi puhelupalveluiden lisäksi myös matkaviestinverkoissa yleisesti tarjottavat muut palvelut.

Kansallinen verkkovierailu on *Norjassa* toteutettu GSM 1800 -verkon toimilupaan liitettyllä ehdolla, jonka mukaan verkon saavuttaessa tietyn maantieteellisen kattavuuden teleyrityksellä on oikeus verkkovierailuun molemmissa maanlaajuisissa GSM 900 -verkoissa. Toimilupaehtoa ei ole toistaiseksi otettu käyttöön.

Kansallinen verkkovierailu GSM 1800 -verkoista GSM 900 -verkkoihin on ollut *Tanskassa* pakollista vuodesta 1997, jolloin otettiin käyttöön ensimmäiset GSM 1800

-verkot. Sopimus kansallisesta verkkovierailusta pitää tehdä kaupallisin ja syrjimättömin ehdoin. Sama sääntely koskee myös verkkovierailua toisen ja kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen välillä. Tanskassa valmistellaan parhaillaan lainmuutosta, jolla kansallisesta verkkovierailusta tulee yhteenliittämissäännösten alaista toimintaa. Verkkovierailun ehtoja ei ole kuitenkaan tarkoitus muuttaa. Muutoksella myös virtuaaliset matkaviestinpalveluyritykset saisivat oikeuden kansalliseen verkkovierailuun.

Islannissa tuli vuoden 2000 alussa voimaan uusi telelaki, jossa säännellään myös kansallista verkkovierailua. Lain mukaan kohteissa, joissa matkaviestinverkon tukiaseman asennus ja ylläpito on investoinnin luonne tai laajuus huomioon ottaen mahdotonta tai erityisen vaikeaa, julkisia matkaviestinpalveluita tarjoavilla teleyrityksillä tulee olla pääsy toisen teleyrityksen matkaviestinverkkoon. Jos teleyritykset eivät pääse sopimukseen ehdoista, viranomaisella on oikeus päättää, millaisin ehdoin kansallinen verkkovierailu toteutetaan. Kansallista verkkovierailua hakevilla yrityksillä pitää olla itsellään hallinnassa yleinen matkaviestinverkko. Maksu on tavanomainen asiakashinta vähennettynä niillä palveluilla, joita vuokraava teleyritys ei toimita.

Verkkovierailua UMTS-verkosta GSM-verkkoihin tarkastellaan useissa maissa lähtökohdiltaan erilaisena kysymyksenä kuin GSM-verkkojen välistä verkkovierailua. Ensimmäisenä sääntelyviranomaisen ehdot pakolliselle verkkovierailulle näiden verkkojen välillä on esitelty *Yhdistyneessä kuningaskunnassa*. Siellä verkkovierailulle asetettaisiin kuitenkin tiukat ehdot, jotta investointeja verkkoihin ei tehtäisi kannattamattomiksi. Pakolliselle verkkovierailulle asetettavat ehdot vastaavat hyvin pitkälti ehdotettuja säännöksiä. Yhdistyneessä kuningaskunnassa ehdot asettaa kansallinen telesääntelyviranomainen OFTEL. Maassa on tarkoituksena huutokaupata yksi UMTS-toimilupa muulle yritykselle kuin matkaviestintää GSM-verkoissa harjoittavalle teleyritykselle. Uusi teleyritys saisi vaatia pakollisen verkkovierailun yhteen GSM-verkkoon. Suunniteltujen UMTS-toimilupien ehtojen mukaan kaikkien teleyritysten olisi rakennettava vuoden 2007 loppuun mennessä verkko, joka kattaa 80 prosenttia maan väestöstä. Ennen kuin verkkovierailu määrätään pakolliseksi, osapuolten on pyrittävä saamaan ai-

kaan kaupallinen sopimus asiasta. Uusi teleyritys voi hakea viranomaisen ratkaisua kiistaan vain yhden GSM-verkkoa hallitsevan televerkkoyrityksen kanssa. Viranomainen asettaisi verkkovierailulle varsin tiukkoja ehtoja. Teleyritys saisi muiden edellytysten täytyttyä oikeuden pakolliseen verkkovierailuun vasta, kun se on saavuttanut vähintään 20 prosentin peiton asukkaista. Pakollinen verkkovierailu lakkaisi 31 päivänä joulukuuta 2009.

Espanjassa on julkaistu kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen toimilupaehdot, joihin sisältyy pakollinen verkkovierailu toisen sukupolven verkkoihin tietyillä edellytyksillä. Esimerkiksi velvollisuus tarjota pakollista verkkovierailua koskisi vain niitä GSM-yrityksiä, jotka saavat myös kolmannen sukupolven matkaviestintoimiluvan.

Tilaaajayhteyden rinnakkaiskäytön sallimisesta ja laitetilojen vuokraamisesta televerkkoyrityksen kilpailijoille ei ole annettu säännöksiä Euroopan unionin jäsenvaltioissa. *Yhdysvalloissa* on syksyllä 1999 tullut voimaan määräys, jonka mukaan televerkkoyritysten on vuokrattava tilaaajayhteyksien ylätaajuuksia rinnakkaiskäyttöön xDSL-palveluja tarjoaville kilpaileville teleyrityksille. Samalla teleyritykset on veloitettu sallimaan laitetilojen yhteiskäyttö. Kansallinen telehallintoviranomainen on *Ruotsissa* ehdottanut ministeriölle lainmuutosta, jolla tilaajaohjojen vuokraamisvelvollisuus lisättäisiin telelaikiin. Vuokrausvelvollisuus ei ehdotuksen mukaan koskisi tilaajaohdon välityskyvyn vuokraamista rinnakkaiskäyttöön. Teleyritysten tulisi vuokrata myös laitetilojaan yhteiskäyttöön kustannusperusteisella hinnalla. Sopimus laittilan vuokrasta olisi ensisijassa kaupallinen, mutta jos sopimukseen ei päästä, telehallintoviranomainen voisi määrätä asiasta edellyttäen, että tiloja ei tarvita omistajan omaa tai tulevaa käyttöä varten. Lainmuutoksen suunnitellaan tulevan voimaan vuoden 2001 alussa.

2.4. Nykytilan arviointi

Kansallista verkkovierailua ei ole kilpailupoliittisista syistä tarpeen yleisesti säännellä telemarkkinalainsäädännöllä, vaan siihen soveltuu kilpailunrajoituksista annettu laki. Sen sijaan lisäsääntely on tarpeen kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen mahdollisimman nopean leviämisen varmistamiseksi.

Kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen käyttöönoton aikoihin GSM-verkkojen datan siirtonopeus tulee olemaan yli 300 kbits. Uusien verkkojen tullessa juuri markkinoille ja verkkojen ollessa alueellisesti suppeita GSM-verkkoja voidaan käyttää hyväksi palvelujen tarjonnassa varsinkin siellä, missä kolmannen sukupolven matkaviestinverkolla ei ole peittoa. Tällöin esimerkiksi UMTS-verkon asiakas saisi ainakin osan telepalveluistaan kaikkialla GSM-verkon peittoalueella, vaikka täydellisenä palvelut olisivat käytössä vain siellä, missä UMTS-verkko on käytössä.

Uusilla yrittäjillä ei ole juuri mahdollisuuksia päästä markkinoille, jos ne eivät uusien palvelujen ohella voi tarjota valtakunnallista kattavuutta edes puheensiirtopalveluille. Kun samaan aikaan GSM-verkkojen omistajat voisivat tarjota ainakin joillekin palveluille, kuten puheensiirrolle, valtakunnallisen kattavuuden, kilpailutilanne kolmannen sukupolven matkaviestinpalveluiden tarjonnassa olisi epätasapainoinen. Jos vapaaehtoisia verkkovierailusopimuksia ei synny, kolmannen sukupolven matkaviestinpalvelukilpailu jäisi yksinomaan nykyisten GSM-verkkojen omistajien väliseksi.

Kotitaloudet ja muut pienkäyttäjät maksavat internet-yhteyksistään nykyään yleensä minuuttiveloituksen. Uusi tekniikka tekee mahdolliseksi kiinteän yhteyden tarjonnan kuukausimaksulla. Teknologian leviämistä voidaan edistää velvoittamalla tilaaajayhteyden omistava televerkkoyritys sallimaan se, että myös muut teleyritykset varustavat tilaaajayhteyden sen välityskykyä kasvattavilla laitteilla.

Kysymys kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen verkkovierailuoikeudesta on tarpeen ratkaista kiireellisesti ennen kuin yritykset tekevät verkkojen rakentamista koskevia investointipäätöksiä. Myös tilaaajayhteyden rinnakkaiskäyttöä koskeva laki-hanke on tarpeellista toteuttaa nopeasti ennen kuin digitaalisen tilaajaohdon markkinat kasvavat suuriksi ja markkinaosuudet on käytännössä jaettu tilaajaohdon omistavien televerkkoyritysten kesken.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksellä pyritään edistämään edullisten laajakaistaisten tiedonsiirtopalvelujen leviämistä sekä matkaviestinnässä että kiinteis-

sä verkoissa. Tällä edistetään verkkoliiketoimintaa ja edullisten tietoyhteiskuntapalvelujen käyttöä. Lisäämällä kilpailua tilaajajohdon käytössä erityisenä tavoitteena on saada kotitaloudet ja pienkäyttäjät edullisten kiinteiden internet-yhteyksien piiriin.

Verkkovierailu kolmannen sukupolven matkaviestinverkosta GSM-verkkoon tulisi ehdotuksen toteutuessa pakolliseksi Telehallintokeskuksen määräämin ehdoin, jos osapuolet eivät pääse asiasta kaupalliseen sopimukseen. Laissa säädettäisiin varsin yksityiskohtaisesti pakolliselle verkkovierailulle asetettavista ehdoista. Pakollisen verkkovierailun hinnan tulisi perustua pääsääntöisesti samoihin hinnastoihin, joiden perusteella televerkkoyritykset laskuttavat telepalveluyrityksiä. Jos verkkovierailun toteuttamisen vuoksi verkon välityskyvyn lisääminen on tarpeen, televerkon omistajalla olisi oikeus saada siitä korvaus. Verkkovierailun ehdoilla ja sen hinnan sääntelyllä pyrittäisiin varmistamaan se, että keskenään kilpailevat kolmannen sukupolven matkaviestinverkot laajenisivat käyttäjien televiestintätarpeen mukaisesti koko maahan.

Puhelinverkon tilaajayhteyttä hallitseva televerkkoyritys tulisi ehdotuksen toteutuessa velvolliseksi vuokraamaan kilpailijoilleen puhelintilaajajohdon vapaata välityskykyä siten, että kilpailija voisi varustaa yhteyden sen välityskykyä parantavin teknisin laittein. Kilpailijat voisivat tällöin tarjota televerkkoyrityksen puhelinpalveluiden käyttäjille esimerkiksi omaa internet-liittymäänsä samanaikaisesti. Oikeus vuokrata tilaajajohdon välityskykyä olisi vain rinnakkaiskäyttöä varten eli silloin, kun televerkkoyrityksellä on kyseisen tilaajajohdon käyttöä koskeva voimassa oleva liittymäsopimus saman loppukäyttäjän kanssa.

Tilaajayhteyden välityskyvyn hinta rinnakkaiskäyttötilanteissa määriteltäisiin siten, että se olisi korkeintaan puolet koko tilaajayhteyden hinnasta. Korkeamman hinnan periminen ei ole perusteltua, koska välityskyvyn vuokrauksesta huolimatta televerkkoyritys voisi edelleen käyttää tilaajayhteyttä omien palveluidensa tarjontaan käyttäjälle ja saada tältä liittymäsopimuksen mukaiset maksut.

Jotta tilaajayhteyden tekninen varustaminen onnistuisi käytännössä, televerkkoyrityksen tulisi lisäksi vuokrata kilpailijalleen laitetiloja. Velvollisuus laitetilojen vuokraamiseen on tarpeen säätää koskemaan muitakin

kuin rinnakkaiskäyttötilanteita, jotta ei rajoiteta esimerkiksi internet-palveluja tarjoavien yritysten mahdollisuuksia valita palvelunsa toteuttamisen tekninen tapa. Velvollisuudella vuokrata laitetiloja turvataan myös muun muassa internet-palveluntarjoajan oikeus käyttää tilaajayhteyttä ja säilyttää laitteitaan teleyrityksen tiloissa siinäkin tilanteessa, että tilaaja luopuisi televerkkoyrityksen palvelun käytöstä tilaajayhteydellä. Edellytyksenä laitetilojen vuokraamiselle olisi kuitenkin, etteivät tilat ole tarpeen televerkkoyrityksen omaa käyttöä tai kohtuullista tulevaa tarvetta varten. Televerkkoyritys olisi niin ikään velvollinen sallimaan valtuutettujen teleurakoitsijoiden tekemän tarpeelliset asennus-, huolto- ja ylläpitotyöt laitetiloissaan.

Laitetilojen vuokran tulisi olla tasapuolinen ja kohtuullinen teleyritykselle aiheutu-neisiin kustannuksiin nähden.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Vaikutukset tietoyhteiskuntakehitykseen ja kansantalouteen

Pakollista verkkovierailua koskevat säännökset nopeuttaisivat kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen laajenemista ja parantaisivat mahdollisuuksia saada kilpailevia verkkoja koko maahan harvaanasuttuja alueita mahdollisesti lukuun ottamatta. Verkkojen nopea laajeneminen ja kilpailun kiihtyminen alentaa hintoja ja parantaa palvelutasoa. Sitä kautta se lisää tietoverkkopalvelujen kysyntää ja tarjontaa. Verkkojen nopea leviäminen tukisi myös tasapainoista alueellista kehitystä.

Ehdotusten kansantaloudelliset vaikutukset olisivat myönteiset, koska ne kiihdyttäisivät verkkoliiketoimintaa ja tietoyhteiskuntapalveluiden käyttöä. Vaikutusten suuruuden arviointi on kuitenkin mahdotonta, koska verkkoliiketoiminnan kasvu riippuu myös monista muista tekijöistä.

4.2. Vaikutukset yritysten ja kuluttajien asemaan

Nykyisten GSM-verkkojen omistajien asemaan ehdotetut säännökset vaikuttaisivat niin, että omistajat eivät voisi käyttää hallitsevaa asemaansa GSM-verkon tarjoajina hyväkseen kolmannen sukupolven matkaviestinpalveluiden tarjontakilpailussa. Sen sijaan

GSM-verkkojen keskinäiseen kilpailuun ja televerkkoyritysten GSM-palveluista saamiin tuloihin pakollisella verkkovierailulla ei arvioida olevan suurta vaikutusta. Verkkovierailun vuoksi GSM-verkkojen ylläpito saattaisi olla taloudellisesti kannattavaa pidempään kuin ilman verkkovierailua. GSM-verkon omistajat saisivat pakollisestakin verkkovierailusta lain mukaisen kohtuullisen korvauksen, jossa olisi myös otettava huomioon kohtuullinen liikevoitto.

Kolmannen sukupolven matkaviestintomilupiin sisältyy ehto, jonka mukaan verkkovierailu voidaan myöhemmin määrätä pakolliseksi. Toimiluvanhaltijat ovat siten alusta alkaen voineet varautua siihen, että verkkovierailu kolmannen sukupolven matkaviestinverkoista GSM-verkkoihin järjestetään. GSM-verkkojen omistajien GSM-verkkoihin tekemät investoinnit ovat tuottaneet niille nopeasti kasvaneet tulot. Nykyisin matkaviestintointiminta tuottaa teleyrityksille huomattavan suuria katteita. Ehdotuksen mukaiset pakollisen verkkovierailun ehdot takaisivat, että verkon rakentaminen ei olisi verkkovierailun vuoksi kannattamatonta GSM-televerkkoyritykselle. Ehdot varmistaisivat myös teleyritysten välisen verkkokilpailun jatkumisen siten, ettei yksikään kolmannen sukupolven matkaviestintomiluvan haltija voisi jättäytyä yksinomaan verkkovierailun eli toisten televerkkoyritysten rakentamien matkaviestinverkkojen varaan, vaan niiden olisi rakennettava myös oma verkko.

Kiinteän puhelinverkon tilaajayhteyden rinnakkaiskäyttö kiihdyttäisi kilpailua internet-liittymien tarjonnasta. Se johtaisi hintojen alenemiseen ja tietoverkkopalvelujen käytön kasvuun. Puhelinverkon tilaajayhteyksiä hallitsevat televerkkoyritykset menettäisivät yksinoikeutensa käyttäen tilaajayhteyksiä hyväkseen laajakaistaisten palveluiden tarjonnassa rinnakkaiskäyttöön. Puhelinverkon tilaajayhteyden rinnakkaiskäyttöä ei olisi kuitenkaan kielletty tilaajayhteyden omistaviltakaan teleyrityksiltä. Ne saisivat vuokrauksesta lain mukaisen korvauksen, jonka ohella ne saisivat edelleen asiakkaaltaan liittymäsopimuksen mukaiset kiinteät ja käytön määrään perustuvat maksut. Siten rinnakkaiskäyttö lisäisi televerkkoyrityksen tuloja.

Laitetilojen vuokrausvelvollisuuden myötä paranisivat erityisesti internet-palveluja tarjoavien yritysten mahdollisuudet tarjota

tilaajayhteyden omistavan teleyrityksen kanssa kilpailevia palveluita.

Digitaalisen tilaajayhteyden teknikoiden tuomat hyödyt kotitalouksille ja pienkäyttäjille riippuvat palvelun hinnoittelusta. Toistaiseksi hinnat ovat vielä niin korkeat, että kysyntää on lähinnä yrityksissä. Käytön arvioidaan kuitenkin lisääntyvän nopeasti, ja sitä mukaa hinnat alenevat varsinkin, jos kilpailu palvelun tarjonnassa on tehokasta. Tulevaisuudessa tietokoneissa on todennäköisesti vakiovarusteena xDSL-modeemikortti, mikä edelleen alentaa kustannuksia.

4.3. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esitys lisää Telehallintokeskuksen ja josakin määrin myös liikenneministeriön tehtäviä. Telehallintokeskuksen työmäärä lisääntyy yhdestä kahteen henkilötyövuodella. Telehallintokeskus kattaa menonsa tuloillaan, eikä esityksellä siten ole välittömiä valtiontaloudellisia vaikutuksia.

4.4. Ympäristövaikutukset

Ehdotuksen välittömät ympäristövaikutukset olisivat myönteiset mutta vähäiset. Pakollista verkkovierailua koskevat säännökset eivät lisäisi tarvetta rakentaa radiomastoja. Tarve mastojen rakentamiseen sen sijaan vähenisi niillä Pohjois- ja Itä-Suomen harvaanasutuilla alueilla, joilla oikeus pakolliseen verkkovierailuun olisi pysyvä. Ehdotus ei vaikuttaisi mastojen yhteiskäyttöön, josta on säännöksiä telemarkkinalain 8 §:ssä ja 1 päivänä tammikuuta 2000 voimaan tulleessa maankäyttö- ja rakennusasetuksessa (895/1999). Näiden säännösten uskotaan vähentävän tarpeettomien radiomastojen rakentamista. Nyt ehdotetut säännökset edistäisivät mahdollisuutta käyttää kolmannen sukupolven matkaviestimiä myös alueella, jossa ei vielä ole kolmannen sukupolven matkaviestinverkkoa. Siitä seuraavat välilliset ympäristövaikutukset olisivat myönteiset, koska tarve hankkia ja käyttää usean sukupolven matkaviestimiä rinnakkain vähenisi.

Digitaalisen tilaajayhteyden rinnakkaiskäyttö tehostaisi puhelinverkon käyttöä ja jossakin määrin vähentäisi myös tarvetta rinnakkaisten verkkojen rakentamiseen. Laittilojen yhteiskäyttö vähentäisi myös tarvetta niiden rakentamiseen.

Ehdotus edistäisi tietoyhteiskuntapalvelujen käyttöä, minkä ympäristövaikutuksia on

vaikea arvioida. Vaikutukset arvioidaan kuitenkin myönteisiksi.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä liikenne­ministeriössä. Lausunnot esitysehdotuksesta on pyydetty Alma Media Oy:ltä, Finnet-liitto ry:ltä, Helsingin kauppakamarilta, Helsinki Media Oy:ltä, internet-palveluita tarjoavilta yrityksiltä, kauppaja- ja teollisuusministeriöltä, Keskuskauppakamarilta, Kilpailuvirastolta, Kuluttajavirastolta, Oy L M Ericsson Ab:ltä, Nokia Mobile Phones Oy:ltä, Nokia Networks Oy:ltä, oikeusministeriöltä, pääesikunnalta, Siemens Oy:ltä, sisäasiainministeriöltä, Talentum Oy:ltä, Telehallintokeskukselta, teleyrityksiltä, Teollisuuden ja työnantajain keskusliitolta ja Yleisradio Oy:ltä. Esitys on

ollut myös julkisesti saatavilla liikenneministeriön kotisivuilla Internetissä.

Lausunnoissa on yleisesti kannatettu ehdotuksen tavoitteita kilpailun edistämisestä, nopeiden tiedonsiirtoverkkojen leviämisestä ja tietoyhteiskuntapalveluiden kehittämisestä. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota muun muassa tarpeeseen täsmentää viranomaisten harkintavallan rajoja verkkovierailua koskevassa päätöksenteossa ja teleyrityksen hinnoittelun kustannusperusteisuuteen tilaajayhteyden rinnakkaiskäytössä. Lausuntojen perusteella lakiehdotukseen on tehty lukuisia muutoksia sidosryhmien kanssa keskustellen. Lisäksi liikenneministeriö on hallituksen esityksen valmistelua varten teettänyt selvityksen kansallisen verkkovierailun ja tilaajayhteyden rinnakkaiskäytön sääntelytilanteesta eräissä maissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

4 §. *Määritelmiä.* Pykälään lisättäväksi ehdotetun 17 a kohdan mukaan verkkovierailulla tarkoitetaan tilannetta, jossa televerkko-yritys tarjoaa matkaviestinverkon palveluja toiselle televerkko-yritykselle sen käyttäjiä varten. Määritelmän mukaan verkkovierailusta olisi kyse silloin, kun molemmilla televerkko-yrityksillä on toimilupa samalle maantieteelliselle alueelle. Näin ollen tilanteessa, jossa matkaviestin-yritys tarjoaa televerkkopalveluja toisen televerkko-yrityksen avulla alueella, jossa sillä itsellään ei ole toimilupaa, ei olisi kysymys laissa tarkoitettua verkkovierailusta. Tällainen toiminta jäisi vapaaehtoisten sopimusten varaan kuten nykyisin. Myös kansainvälinen verkkovierailu olisi lain soveltamisalan ulkopuolelle jättävä toimintaa.

8 §. *Teleyrityksen velvollisuudet.* Pykälän 2 momentin 6 kohdassa on säädetty teleyritykselle velvollisuus huolehtia telepalveluiden laskutuksesta sekä luovuttaa käyttäjien laskuttamisen kannalta tarpeellisia tietoja toiselle teleyritykselle laskutuksen järjestämiseksi. Säännökseen tehtäisiin lakitekkinen muutos sen vuoksi, että 15 §:ään ehdotettujen muutosten yhteydessä 2 momentti siirtyisi 5 momentiksi.

9 a – 9 c §. *Velvollisuus neuvotella verkkovierailusta.* *Pakollisen verkkovierailun edellytykset.* *Päätös pakollisesta verkkovierailusta ja päätöksen ehdot.* Televerkko-yrityksellä olisi oikeus vaatia GSM-verkkoa tarjoavaa, markkinavoimaltaan huomattavaa televerkko-yritystä neuvottelemaan 4 §:n määritelmän mukaisesta verkkovierailusta vain omaa kolmannen sukupolven matkaviestinverkkoa varten määritellyllä toimialueellaan. Muiden kuin markkinavoimaltaan huomattavien teleyritysten verkoissa ei katsota olevan riittävästi välityskykyä, jotta ne voisivat ottaa vastaan verkkovierailusta aiheutuvan lisääntyvän viestinnän. Ehdotuksen mukainen velvollisuus ei koskisi GSM-verkon tarjoajien keskinäisiä verkkovierailua koskevia neuvotteluja. Pykälässä tarkoitetaan GSM-standardilla sekä GSM 900 että GSM 1800 –standardien mukaisia matkaviestinverkkoja. Kolmannen sukupolven matkaviestinverkoilla tarkoitetaan kaikkia Kansainvälisen televiestintäliiton hyväksymän IMT 2000

-standardin mukaisia televerkkoja.

Lakiin lisättäväksi ehdotetun 9 b §:n mukaan verkkovierailua pyytävä teleyritys voisi saattaa verkkovierailua koskevan asian Telehallintokeskuksen ratkaistavaksi. Telehallintokeskuksen olisi määrättävä verkkovierailu pakolliseksi kolmen edellytyksen täytyessä. Toimenpiteitä pyytävän televerkko-yrityksen asiana olisi ensinnäkin osoittaa, että neuvotteluja on käyty tuloksettomasti kuusi kuukautta. Viestintämarkkinoiden nopean kehittymisen vuoksi osapuolten välistä neuvotteluja varten ei olisi tarkoituksenmukaista varata kuutta kuukautta pidempää aikaa. Toisaalta tämän ajan arvioidaan olevan riittävä kaupallisen ratkaisun saavuttamiseksi, koska neuvotteluissa voidaan osittain tukeutua vaikiintuneeseen kansainväliseen verkkovierailustandardiin.

Ehdotetun 9 b §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla teleyritys ei voisi käyttää verkkovierailuoikeuttaan tilanteessa, jossa sen oman verkon välityskyky ei riitä sen käyttäjien viestintää varten eli niin sanottua yli-voitoliikennettä varten. Se estettäisiin kieltämällä pakollinen verkkovierailu alueella, jossa verkkovierailua pyytävällä teleyrityksellä on oma digitaalinen matkaviestinverkko. Verkon kattavuuden tarkastaisi Telehallintokeskus tarvittaessa tukiasemakohtaisesti. Verkkovierailua pyytävän teleyrityksen täytyisi siis rakentaa omaan verkkoonsa välityskykyä riittävästi omien asiakkaidensa viestintätarpeita varten. Myös silloin, kun teleyrityksellä jo on sopimukseen perustuva oikeus verkkovierailuun kolmannen sukupolven matkaviestinverkostaan GSM-verkkoon jollakin alueella, verkkovierailua jonkin kolmannen televerkko-yrityksen GSM-verkkoon ei voisi määrätä pakolliseksi. Telehallintokeskus voisi ottaa 9 b §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla verkkovierailusta antamaansa päätökseensä sellaisen ehdon, että oikeus pakolliseen verkkovierailuun lakkaa alueella, jossa verkkovierailua pyytävä teleyritys sopii tällaisesta verkkovierailusta jonkin muun teleyrityksen matkaviestinverkkoon. Jos sopimukseen verkkovierailusta on päästy kaupallisesti, verkkovierailun pitäminen pakollisena ei olisi tällaisessa tapauksessa kohtuullista GSM-verkon omistajan kannalta. Sen sijaan palveluoperaattorisopimus tai teleyritysten välillä tehty sopimus verkko-

vierailusta vain GSM-verkkojen välillä eivät estäisi pyytämästä pakollista verkkovierailua.

Pakollisen verkkovierailun kolmantena edellytyksenä olisi, että verkkovierailua pyytävä televerkkoyritys on aloittanut oman matkaviestinverkkonsa rakentamisen. Ehdotetun 9 b §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla televerkkopalveluita kolmannen sukupolven matkaviestinverkossa tarjoavan teleyrityksen olisi mahdollista saada pakollinen verkkovierailu toteutumaan vasta sitten, kun sen oman matkaviestinverkon kattamalla alueella asuu vakituisesti vähintään 20 prosenttia teleyrityksen toimiluvassa määritellyn toimialueen asukkaista. Vaatimus verkon 20 prosentin kattavuudesta toimialueen väestöstä merkitsisi uudelle matkaviestinyritykselle merkittäviä investointeja, minkä vuoksi sitä voitaisiin pitää riittävänä osoituksena sitoutumisesta oman verkon rakentamiseen ja kaupallisen toiminnan aloittamiseen. Tätä korkeampi kattavuusvaatimus voisi johtaa siihen, että kolmannen sukupolven matkaviestinverkon palveluja ilman omaa maanlaajuista GSM-verkkoa tarjoavan televerkkoyrityksen mahdollisuudet kilpailla markkinoilla tehokkaasti heikkenisivät, sillä sen palveluntarjonta saattaisi viivästyä ja sen käyttäjille tarjolla oleva palveluvalikoima olisi suppeampi. Telehallintokeskus arvioisi tarvittaessa verkon kattavuuden. Verkkovierailua vaativa televerkkoyritys voisi 9 b §:n 2 momentin nojalla pyytää pakollista verkkovierailua vain yhden televerkkoyrityksen GSM-verkkoon. Ehto on tarpeen terveen verkkokilpailun ylläpitämiseksi. Jos verkkovierailua vaativa teleyritys saisi palvelulleen yhtä useamman GSM-verkon kattavuuden, se olisi GSM-verkon omistajikin paremmassa asemassa. Pyytäessään Telehallintokeskusta ryhtymään toimenpiteisiin pakollista verkkovierailua pyytävän teleyrityksen olisi ilmoitettava se televerkkoyritys, jonka verkkoon pakollista verkkovierailua vaaditaan. Pakollinen verkkovierailu on lähtökohdaisesti tarkoitettu tilapäiseksi järjestelyksi tukemaan uutta televerkkoyritystä verkon rakentamisen alkuaikana. Sen vuoksi pakollista verkkovierailua kerran pyydettyään televerkkoyritys ei voisi määräjän kuluttua umpeen pyytää uutta päätöstä.

Telehallintokeskuksen tulisi 9 c §:n 1 momentin mukaan antaa päätös pakollisesta verkkovierailusta kuuden kuukauden kuluessa sille osoitetun pyynnön esittämisestä. Päätöksessä määrättäisiin samalla verkkovierai-

lun ehoista.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Telehallintokeskus määräisi pakollisen verkkovierailun ehdot vain siinä laajuudessa kuin osapuolet eivät ole kyenneet niistä sopimaan. Osapuolilla olisi myös myöhemmin oikeus sopia verkkovierailun ehoista Telehallintokeskuksen päätöksen ehoista poiketen.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin säännökset siitä, mitä Telehallintokeskuksen tulee ottaa huomioon ehtoja määrätessään. Momentin 1 kohdan mukaan pakollinen verkkovierailu olisi aina määräaikainen ja kestäisi kahdeksan vuotta, jollei pykälän 3 momentista muuta johdu. Ehdotettu aika arvioidaan riittäväksi valtakunnallisen verkon rakentamiseen ottaen huomioon 9 b §:n 3 momentin nojalla annettaviksi ehdotetut säännökset. Toisaalta on arvioitavissa, että kahdeksaa vuotta lyhyempi määräaika asettaisi verkkovierailua pyytävän teleyrityksen olennaisesti huonompaan asemaan kuin sellaisen teleyrityksen, jolla on toimilupa sekä GSM-verkon että kolmannen sukupolven matkaviestinverkon tarjontaan. Riittävän pitkällä määräajalla pyritään turvaamaan, että kaikki teleyritykset, joilla on lupa tarjota kolmannen sukupolven matkaviestinverkon palveluita, voisivat tukeutua GSM-verkkoon uuden verkon rakentamisen alkuaikana, eikä verkkovierailuun turvautuva teleyritys joutuisi rakentamaan omaa verkkoaan nopeammin kuin muut. Määräjän jälkeen kysymys pakollisesta verkkovierailusta olisi kilpailuoikeudellinen kysymys. Osapuolten keskinäinen sopimisvapaus mahdollistaisi kuitenkin verkkovierailun päättymisen kesken säännöksessä asetetun määräajan. Verkkovierailua pyytänyt teleyritys voisi myös luopua oikeudestaan pakolliseen verkkovierailuun kesken kahdeksan vuoden määräajan.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan nojalla GSM-verkon omistava kolmannen sukupolven matkaviestinverkon tarjoaja voisi vaikuttaa verkkovierailun päättymiseen rakentamalla verkon mahdollisimman nopeasti. Kun televerkkoyrityksen oma kolmannen sukupolven matkaviestinverkko kattaa tietystä maantieteellisestä alueesta vähintään 80 prosenttia, teleyrityksen velvollisuus pakolliseen verkkovierailuun päättyisi säännöksen mukaisesti kahden vuoden määräajan jälkeen. Kahta vuotta lyhyempi määräaika olisi kohtuuton verkkovierailua pyytävän teleyrityk-

sen kannalta, sillä tässä ajassa teleyrityksen tulisi joko rakentaa alueelle omakin verkonsa tai päästä sopimukseen verkkovierailusta kaupalliselta pohjalta. Säännös edistäisi kilpailevien verkkojen nopeata rakentamista marko kattaviksi. Verkon kattavuutta olisi tarkoituksenmukaista tarkastella maantieteellisesti eikä väestön suhteen, sillä kolmannen sukupolven matkaviestinverkkoja rakennetaan todennäköisesti etenkin aluksi suurimpaan taajamiin sekä tiealueille. Pykälässä tarkoitettujen maantieteellisten alueiden olisivat 3 momentin mukaan alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/1993) 7 §:n mukaisia seutukuntia. Tällä hetkellä voimassa oleva sisäasiainministeriön päätös seutukuntajaosta on annettu 18 päivänä huhtikuuta 1997, ja sen mukaan maa on jaettu 85 seutukuntaan. Telehallintokeskuksen ratkaistavaksi tulisi 5 momentin mukaisesti kysymys, milloin verkon maantieteellinen kattavuus olisi riittävä.

Ehdotetun 9 c §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla pakollista verkkovierailua pyytävä teleyritys olisi velvollinen korvaamaan välttämättömät kustannukset, jotka aiheutuvat GSM-verkon omistajalle verkkovierailun järjestämisen vuoksi tarpeellisesta verkon välityskyvyn lisäämisestä. GSM-verkon omistajalla ei olisi velvollisuutta lisäinvestointeihin pakollisen verkkovierailun vuoksi, mutta välityskyvyn lisäys saattaa olla tarkoituksenmukaista verkon käyttäjien määrän kasvaessa, jotta palvelutasoa voitaisiin ylläpitää. Koska välityskyvyn lisäämisen syytä voi käytännössä olla vaikea osoittaa, korvausvelvollisuus edellyttäisi, että verkkovierailun GSM-verkkoon tuomaa televiestintää on pysyvästi vähintään 10 prosenttia televiestinnän kokonaismäärästä verkkovierailua tarjoavan yrityksen GSM-verkossa. Tilapäinen, esimerkiksi kesätapahtuman aiheuttama välityskyvyn lisätarve ei oikeuttaisi tämän kohdan mukaiseen korvaukseen. Tällaisten tilapäisten ruuhkahuippujen aikana verkkovierailua tarjoava teleyritys voisi kuitenkin asettaa omat käyttäjänsä etusijalle, jos verkon välityskyky ei riitä kaikille käyttäjille. Välityskyvyn lisästarvetta tarkasteltaisiin seutukunnittain. Jos GSM-verkon kapasiteettia samalla lisättäisiin enemmän kuin verkkovierailusta aiheutuva liikenne edellyttää, verkkovierailua pyytävä teleyritys olisi velvollinen korvaamaan vain oman verkkovierailuliikenteensä mukaisen osuuden lisärakentamisesta.

Ehdotetun 2 momentin 4 kohdan nojalla

Telehallintokeskus määräisi päätöksessään niistä palveluista, joita pakollinen verkkovierailu koskisi. Verkkovierailun piiriin kuulisivat kaikki yleisesti matkaviestinverkoissa tarjolla olevat televerkkopalvelut, joita kumpikin osapuolena olevista teleyrityksistä tarjoaa, jollei verkkovierailun toteuttaminen ole teknisistä syistä mahdotonta. Televerkkoyritystä ei siis velvoitettaisi tarjoamaan omia innovatiivisia palveluitaan verkkovierailua pyytävän teleyrityksen asiakkaille, jotta kannustettaisiin teleyrityksiä kilpailemaan omalla kehittyvällä palveluvalikoimallaan.

Pakollisen verkkovierailun päättymistä koskevia säännöksiä ei sovellettaisi harvaanasuilla alueilla, jonne ei olisi kannattavaa rakentaa kilpailevia matkaviestinverkkoja. Ehdotetun 3 momentin nojalla sellaisia olisivat seutukunnat, joiden asukastiheys on enintään viisi asukasta neliökilometrillä. Näillä alueilla pakollinen verkkovierailu ei olisi määräaikainen 2 momentin 1 kohdan mukaisesti, eikä pakollinen verkkovierailu päättyisi 2 momentin 2 kohdan mukaisen ajankohdan jälkeen. Säännöksellä ei voitaisi velvoittaa ylläpitämään GSM-verkkoa yksinomaan verkkovierailua varten millään alueella kauemmin, kuin se on tarpeen kyseisen televerkkoyrityksen omaa käyttöä varten. Liikenneministeriön tarkoituksena on selvittää, millä keinoin edellä tarkoitetuissa tapauksissakin voitaisiin toteuttaa verkkovierailu.

Telehallintokeskus voisi 2 momentin mukaan asettaa muitakin ehtoja pakolliselle verkkovierailulle. Ministeriön asetuksella annettaisiin tarvittaessa 4 momentin nojalla tarkempia säännöksiä siitä, mitä Telehallintokeskuksen on otettava huomioon näistä ehdoista päättäessään. Säännösten tarkoituksena tulisi olla edistää kolmannen sukupolven matkaviestinpalvelujen leviämistä maassa. Telehallintokeskuksen päätökseen pakollisesta verkkovierailusta voisi hakea muutosta lain 48 §:n nojalla.

Ehdotetun 5 momentin mukaan Telehallintokeskus antaisi tarkempia määräyksiä verkkovierailun toteuttamiseen liittyvistä teknisistä kysymyksistä. Tällaisia olisivat 9 c §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 9 b §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua matkaviestinverkon kattavuutta arvioitaessa tarvittavat radiotekniset seikat, kuten riittäväksi katsottu kentän voimakkuus. Verkon kattavuusaluetta tarkasteltaisiin pitämällä lähtökohdana kuuluvuutta ulkotiloissa Kansainvälisen televies-

tintäliiton hyväksymän kolmannen sukupolven matkaviestimiä koskevan IMT 2000-standardin mukaisen käsipuhelimen enimmäisteholla. Lisäksi Telehallintokeskus voisi tarvittaessa antaa määräyksiä verkkovierailuun liittyvistä muista teknisistä kysymyksistä, esimerkiksi palvelujen siirtymisestä käyttäjän mukana hänen liikkuaan verkkovierailun avulla televerkosta toiseen.

15 §. *Käyttäjän oikeudet.* Lain 4 §:n 10 kohdan mukainen käyttäjän määritelmä on laaja: sillä tarkoitetaan loppukäyttäjän lisäksi myös teleyritystä, joka käyttää hankkimiaan telepalveluita harjoittaessaan teletoimintaa. Säännöksessä tarkoitettu oikeus saada verkon välityskykyä vuokralle on siten kaikilla televerkkoyrityksen kilpailijoilla ja esimerkiksi internet-palvelun tarjoajilla, olivatpa nämä teleyrityksiä tai eivät. Lain mukainen oikeus vuokrata tilaajayhteyden välityskykyä olisi myös esimerkiksi yrityksellä, joka haluaa itse järjestää rinnakkaiskäytön tilaajayhteydelle.

Pykälän 1 momentin uudessa 2 a kohdassa tarkoitetaan kiinteän puhelinverkon tilaajayhteydellä tavanomaista käyttäjän puhelin-tilaajayhteyttä, yleensä tilaajajohtoa. Oikeus vuokrata tilaajajohdon välityskykyä olisi vain silloin, kun teleyrityksellä on kyseisen tilaajajohdon käyttöä koskeva voimassaoleva liittymäsopimus saman loppukäyttäjän kanssa. Sen vuoksi tilanteissa, joissa vuokrattua välityskykyä käytetään palvelujen tarjoamiseksi edelleen loppukäyttäjälle, televerkkoyritys voisi ottaa vuokrasopimukseen ehdon, jonka mukaan vuokraajan ja loppukäyttäjän välisen sopimussuhteen päättyessä lakkaisi myös televerkkoyrityksen ja vuokraajan välinen välityskyvyn vuokrausta koskeva sopimus. Säännöksessä tarkoitettu välityskyvyn vuokraaminen ei rajoittaisi tilaajayhteyden omistavan teleyrityksen oikeutta tarjota yhteydellä omia puhelin- ja muita palveluitaan, sillä teleyrityksellä olisi oikeus varata vapaa-tila välityskykyä omaa tarvettaan tai tulevaa käyttöään varten. Teknisillä laitteilla tarkoitetaan muun muassa xDSL-laitteita, joilla tehdään mahdolliseksi tilaajayhteyden samanaikainen käyttö esimerkiksi puhelupalveluiden ja nopeiden datasiirtopalveluiden, esimerkiksi internet-yhteyden tarjontaan. Tekniikan kehittyessä muitakin tilaajayhteyden välityskykyä laajentavat laitteet kuuluisivat säännöksen soveltamispiiriin. Välityskyvyn vuokraamiseen tarvittavat laitteet, kuten jakosuotimet, voisi hankkia joko tilaajayhtey-

den omistaja tai välityskyvyn vuokraaja.

Pykälän 1 momentin uuden 2 b kohdan tarkoituksena on mahdollistaa laitetilojen yhteiskäyttö. Säännöksellä ei asetettaisi teleyrityksille yleistä toimitilan vuokraamisvelvollisuutta mitä hyvänsä liiketoimintaa varten, sillä velvollisuus olisi sidottu tilanteisiin, joissa laitteita on epätarkoituksensa-kaista sijoittaa muualle. Laitetilan vuokrausvelvollisuus koskisi ensinnäkin 2 a kohdassa tarkoitettua rinnakkaiskäytön toteuttamiseksi tarpeellisia tiloja. Laitetilaa olisi myös vuokrattava kaikkien televerkon avulla tarjottavien palveluiden tarjoamisessa tarpeellisten vähäisten laitteiden, kuten internet-palvelutarjonnassa tarpeellisten soittosarjalaitteiden sijoittamiseksi. Vähäiseksi laitteeksi ei katsottaisi esimerkiksi puhelinkeskusta tai keskitintä. Laitetilan tulisi tulla vuokraajan omaan käyttöön, eli tilaa ei voisi vuokrata edelleenvuokraustarkoituksessa eikä enempää kuin on välttämätöntä säännöksessä tarkoitettujen laitteiden sijoittamiseksi. Tarpeellisilla laitetiloilla säännöksessä tarkoitettaisiin ristikytkentätelineitä varten rakennettuja ja muita sellaisia tiloja samoin kuin kaapeleiden sijoittamiseksi tarpeellisia telineitä ja muita laitteita tai niiden osia. Vuokrausvelvollisuus ei koskisi televerkkoyrityksen omaan käyttöönsä tarvitsemia laitetiloja. Myöskään sellaisia laitetiloja televerkkoyrityksen ei olisi pakko vuokrata, jotka ovat tarpeen televerkkoyrityksen osoittamaa kohtuullista tulevaa tarvetta varten. Televerkkoyrityksen tulisi ilmoittaa ja yksilöidä tarpeensa.

Ehdotetun 2 a ja 2 b kohdan nojalla liikenneministeriö voisi yksittäistapauksessa määrätä, ettei vuokrausvelvollisuutta ole. Määräyksen perusteena olisi se, että vuokrauksen toteuttaminen olisi teknisesti epätarkoituksensa-kaista, johtaisi tietosuojaan vaarantumiseen tai olisi muutoin kohtuutonta televerkkoyrityksen kannalta. Erityisesti tilaajayhteyden välityskykyä laajennettaessa saattaa muille käytössä oleville telepalveluille aiheutua häiriöitä, eikä kaikkia tilaajajohtoja voi sen vuoksi tällaisilla laitteilla varustaa. Teleyritys ei olisi velvollinen vuokraamaan tilaajayhteyttä rinnakkaiskäyttöön, jos siitä aiheutuu häiriöitä muille käyttäjille tai telepalveluille. Aina kuitenkin edellytettäisiin, että vuokrausta vaativan käyttäjän televiestinnän tarve voidaan tyydyttää muutoinkin teknisesti ja taloudellisesti tarkoituksensa-mukaisella tavalla. Liikenneministeriön tar-

koituksena on selvittää mahdollisuudet häiriöiden estämiseen mahdollisimman laajan palvelutarjonnan toteuttamiseksi.

Ehdotetun 15 §:n uuden 2 momentin nojalla televerkkoyrityksen olisi sallittava, että Telehallintokeskuksen lain 12 §:n mukaisesti valtuuttama teleurakoitsija pääsee televerkkoyrityksen laitetiloihin tehdäksään tarvittavat asennus-, huolto- ja kunnossapitotyöt. Telehallintokeskuksella on mahdollisuus käyttää poliisin henkilörekistereistä annetun asetuksen (1116/1995) 9 §:n mukaista luotettavuuslausuntomenettelyä teleurakoitsijoita valtuuttaessaan, minkä lisäksi teleurakoitsijoilla on lain 50 §:n mukainen vaitiolovelvollisuus. Teleyrityksillä on yksityisyyden suojasta televiestinnässä ja teletoiminnan tietoturvasta annetun lain (565/1999) 6 §:n nojalla velvollisuus huolehtia harjoittamansa teletoiminnan tietoturvasta. Telehallintokeskuksen kyseisen lain nojalla antamissa määräyksissä on säännelty myös teleyritysten tilojen ja televerkkojen fyysinen suojaaminen muun muassa kulunvalvonnan avulla. Teleurakoitsijat vastaisivat yleisten vahingonkorvaus- ja rikosoikeudellisten säännösten mukaan teleyritykselle tai sen asiakkaille toimintansa mahdollisesti aiheuttamasta vahingosta. Pykälän uuden 3 momentin nojalla ministeriön asetuksella annettaisiin tarvittaessa tarkemmat säännökset siitä, mitä on otettava huomioon televerkkoyrityksen kohtuullista tulevaa tarvetta arvioitaessa. Säännöksissä annettaisiin muun muassa aikaraja, jonka kuluessa ilmenevää tarvetta varten televerkkoyritys voisi vaatia omaa tulevaa tarvettaan otettavaksi huomioon.

Pykälän uuden 4 momentin nojalla Telehallintokeskus antaisi tarvittaessa tarkemmat määräykset vuokrausvelvollisuuteen liittyvistä teknisistä järjestelyistä, kuten laitteita varten tarpeellisen sähkön ja ilmastoinnin järjestämisestä. Laitetilan vuokraaja olisi velvollinen suorittamaan näistä järjestelyistä syntyvät kustannukset, jollei niitä ole otettu huomioon laitetilasta perittävässä vuokrassa. Nämä kustannukset voitaisiin ottaa huomioon vuokran kohtuullisuutta arvioitaessa.

Koska pykälään lisättäisiin uusi 2, 3 ja 4 momentti, pykälän nykyinen 2 momentti siirtyisi 5 momentiksi.

16 §. *Käyttäjän velvollisuudet.* Pykälän 1 momentin 3 kohdassa on käyttäjälle säädetty velvollisuus noudattaa teleyrityksen kanssa televerkon tai telepalvelun toimittamisesta tekemänsä sopimusta. Säännökseen tehtä-

isiin lakitekkinen muutos sen vuoksi, että 15 §:ään ehdotettujen muutosten yhteydessä 2 momentti siirtyisi 5 momentiksi.

18 §. *Teleyritysten keskinäiset maksut.* Pykälän 3 momentissa on säännökset eräistä tilanteista, joissa teleyritysten keskinäisissä suhteissa vapaa hinnoittelu saattaisi johtaa lain tavoitteet vaarantavaan tilanteeseen. Sen vuoksi tiettyjä maksuja on kilpailun tasapuolisuuden turvaamiseksi rajoitettu siten, että niiden on oltava tasapuolisia ja kohtuullisissa suhteissa suorituskustannuksiin. Tähän momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 ja 4 kohta. Uuden 3 kohdan nojalla myös 15 §:n 1 momentin 2 a ja 2 b kohtien mukaisesta tilaajayhteyden välityskyvyn vuokrauksesta ja laitetilojen vuokrauksesta perittävän maksun tulisi olla tasapuolinen ja kohtuullisessa suhteessa suorituskustannuksiin. Koska välityskyvyn vuokraamiseen on oikeus vain silloin, kun se tulee rinnakkaiskäyttöön, maksun tulisi olla olennaisesti pienempi kuin tilaajayhteyden ylläpidosta televerkkoyritykselle aiheutuvat kustannukset. Televerkkoyrityksen tulee toisaalta voida jatkuvasti saada kohtuullinen korvaus tilaajajohdon ylläpidosta johtuville kustannuksilleen. Sen vuoksi oikeus kustannussuuntautuneeseen hinnoitteluun merkitsisi, että televerkkoyrityksellä olisi oikeus ottaa välityskyvyn vuokrausta koskevaan sopimukseen ehto, jonka mukaan sopimussuhteen voimassa ollessa sillä olisi oikeus muuttaa maksun suuruutta, jos loppukäyttäjä irtisanoisi kyseistä tilaajayhteyttä koskevan liittämösopimuksensa. Tällöinhän päättyisi myös tilaajayhteyden rinnakkaiskäyttö. Ehdotetun 3 momentin 4 kohdan nojalla myös pakollisesta verkkovierailusta perittävän maksun tulisi olla tasapuolinen ja kohtuullisessa suhteessa suoritteen tuottamiskustannuksiin.

Ehdotetun 3 momentin 3 ja 4 kohtien mukainen hinnoitteluelvoite koskisi kaikkia teleyrityksiä niiden markkinavoimasta riippumatta.

Pykälän 3 momentin 3 ja 4 kohtaan tehtäisiin uuden 3 ja 4 kohdan vuoksi tarpeelliset lakitekniset muutokset.

Liikenneministeriöllä on 18 §:n 4 momentin nojalla toimivalta antaa tarvittaessa määräyksiä telemaksujen yleisistä perusteista, kustannusten laskemisesta, maksujen julkisuudesta ja erittelystä. Mikäli verkkovierailun hintojen kehitys sitä edellyttäisi, ministeriö määräisi verkkovierailun hinnoitteluperusteista. Määräyksessä pidettäisiin

lähtökohtana, että pakollisen verkkovierailun hinnan tulisi perustua pääsääntöisesti samoihin hinnastoihin, joiden perusteella televerkko-yritykset laskuttavat telepalvelu-yrityksiä, jos hinnasto voitaisiin pitää 3 momentin mukaisena.

Ehdotetun 18 §:n 5 momentin mukaan tilaajayhteyden välityskyvyn vuokra olisi pääsääntöisesti korkeintaan puolet 18 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaisesti vuokratun kokonaisen tilaajayhteyden vuokrasta. Korkeamman hinnan periminen ei ole perusteltua, koska tilaajayhteys olisi edelleen televerkko-yrityksen käytössä puhelinalueiden tarjontaan, josta televerkko-yritys myös saisi käyttäjältä perittävät maksut. Televerkko-yritys voisi kuitenkin periä korkeampaakin hintaa välityskyvyn vuokraamisesta silloin, kun se pystyy Telehallintokeskukselle osoittamaan 5 momentin mukaisen hinnan olevan sille suoritteen tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia alhaisempi.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Liikenneministeriö antaisi ehdotetun 9 b §:n 4 momentin mukaisesti tarvittaessa tarkempia säännöksiä siitä, mitä Telehallintokeskuksen on otettava huomioon verkkovierailun ehtoista määrätessään. Säännösten tulisi edistää keskenään kilpailevien kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen leviämistä koko maahan.

Ehdotetun 15 §:n uuden 3 momentin nojalla liikenneministeriön asetuksella annettaisiin säännökset siitä, mitä on otettava huomioon tilaajayhteyden välityskykyä ja laitetiloja vuokraavan televerkko-yrityksen omaa kohtuullista tulevaa tarvetta arvioitaessa. Tarkoituksena on määrätä aika, jonka kuluessa ilmenevää tarvetta voitaisiin pitää kohtuullisena.

Telehallintokeskus määräisi lisäksi pakollisen verkkovierailun ehdot ehdotetun 9 c §:n mukaisesti sekä antaisi määräykset verkkovierailun ja laitetilojen vuokrauksen teknisestä järjestämisestä.

3. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan noin kolmen kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä.

4. Säättämisjärjestys

Esityksessä on otettu huomioon seikat, jotka on esitetty perustuslakivaliokunnan lausunnossa (PeVL 47/1996 vp) hallituksen esityksestä Eduskunnalle telemarkkina- ja laiksi telehallinnosta annetun lain muuttamisesta (HE 163/1996 vp).

Telemarkkinalakiin lisättäväksi ehdotetussa 9 a – 9 c §:ssä säädettäisiin pakollisesta verkkovierailusta markkinavoimaltaan huomattavan televerkko-yrityksen GSM-verkossa. Ehdotetun 15 §:n 1 momentin 2 a kohdan nojalla televerkon luovutusvelvollisuus laajenisi koskemaan myös tilaajayhteyden rinnakkaista käyttöä. Televerkon omistajalle tulisi 15 §:n 2 b kohdan nojalla myös velvollisuus vuokrata laitetilojaan, mutta tämä velvollisuus olisi rajattu vain vähäisiin laitteisiin. Televerkon omistaja tai haltija ei tulisi velvolliseksi varustamaan verkkoonsa tai tekemään siihen investointeja sen saattamiseksi sellaiseksi, että siinä voidaan tarjota ehdotettujen pykälien mukaisia palveluita. Ehdotus ei estäisi televerkon omistajaa käyttämästä televerkkoaan hyväksi joko omaan tarpeeseensa tai luovuttamalla sitä toiselle korvausta vastaan.

Lain 18 §:ään ehdotetun muutoksen mukaan televerkon omistajalla tai haltijalla olisi oikeus periä luovutuksesta kohtuullinen, tasapuolinen ja kustannusperusteinen maksu. Säännös turvaisi televerkon omistajalle ja haltijalle myös kohtuullisen tuoton sijoitetulle pääomalle.

Ottaen huomioon perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön lakiehdotuksessa hallintoviranomaisille uskottavaksi ehdotettu säädösvalta on sidottu toimivaltaa rajoittaviin ai-neellisiin edellytyksiin. Ministeriötä alemmanasteiselle tasolle annettaisiin vain teknistä täytäntöönpanoa merkitsevää säädösvaltaa tapauksissa, joissa kysymys on yksityisen oikeusasemaan puuttumisesta. Edellä mainituilla perusteilla laki voidaan säätää tavallisen lain säätämisestä säädetyssä järjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

telemarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1997 annetun telemarkkinalain (396/1997) 8 §:n 2 momentin 6 kohta, 16 §:n 1 momentin 3 kohta ja 18 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä 8 §:n 2 momentin 6 kohta on laissa 566/1999, sekä

lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 566/1999, uusi 17 a kohta, lakiin uusi 9 a - 9 c §, 15 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 a ja 2 b kohta sekä pykälään uusi 2 - 4 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 5 momentiksi, sekä 18 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti:

4 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

17 a) *verkkovierailulla* televerkkopalvelujen tarjoamista matkaviestinverkossa toiselle televerkkoyritykselle alueella, jossa molemmilla televerkkoyrityksillä on toimilupa;

2 luku

Teletoininnan harjoittaminen

8 §

Teleyrityksen velvollisuudet

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, teleyrityksen tulee:

6) huolehtia telepalveluiden laskutuksesta asianmukaisella tavalla sekä luovuttaa käyttäjien laskuttamisen kannalta tarpeellisia tietoja toiselle teleyritykselle laskutuksen järjestämiseksi siten kuin ministeriön asetuksella 11 §:n ja 15 §:n 5 momentin nojalla säädetään;

9 a §

Velvollisuus neuvotella verkkovierailusta

GSM-standardin mukaisessa matkaviestinverkossa televerkkopalveluita tarjoavalla sellaisella teleyrityksellä, jolla on huomattava markkinavoima, on velvollisuus neuvotella verkkovierailusta sellaisen kolmannen sukupolven matkaviestinverkossa televerkkopalveluita tarjoavan teleyrityksen kanssa, joka pyytää verkkovierailua.

9 b §

Pakollisen verkkovierailun edellytykset

Telehallintokeskuksen on verkkovierailua pyytävän televerkkoyrityksen pyynnöstä määrättävä verkkovierailu pakolliseksi, jos:

1) 9 a §:ssä tarkoitetut neuvottelut eivät ole johtaneet sopimukseen kuuden kuukauden kuluessa neuvotteluja koskevan pyynnön esittämisestä;

2) verkkovierailua pyytävällä televerkkoyrityksellä ei ole kyseisellä alueella omaa digitaalista matkaviestinverkkoa tai sopimukseen perustuvaa oikeutta verkkovierailuun kolmannen sukupolven matkaviestinverkostaan jonkin kolmannen osapuolen GSM-verkossa; ja

3) verkkovierailua pyytävän televerkkoyrityksen oman kolmannen sukupolven mat-

kaviestinverkon kattamalla alueella asuu vakituisesti vähintään 20 prosenttia sen toimilupa-alueen väestöstä.

Pakollista verkkovierailua voi pyytää vain kerran ja vain yhden televerkkoyrityksen GSM-verkkoon.

9 c §

Päätös pakollisesta verkkovierailusta ja päätöksen ehdot

Telehallintokeskuksen tulee ratkaista pakollista verkkovierailua koskeva asia kuuden kuukauden kuluessa 9 b §:ssä tarkoitettua pyynnöstä. Pakollinen verkkovierailu on toteutettava Telehallintokeskuksen päätöksessä määrätyn ehdoin ja Telehallintokeskuksen määräämässä laajuudessa.

Telehallintokeskuksen päätöksessä on oltava seuraavat ehdot, jos osapuolet eivät ole keskenään muuta sopineet:

1) pakollinen verkkovierailu määrätään kahdeksan vuoden määräajaksi;

2) pakollinen verkkovierailu päättyy kulakin maantieteellisellä alueella viimeistään kaksi vuotta sen jälkeen, kun verkkovierailun järjestämiseen velvollisen televerkkoyrityksen oma kolmannen sukupolven matkaviestinverkko kattaa vähintään 80 prosenttia kyseisestä alueesta;

3) pakollista verkkovierailua pyytävä televerkkoyritys korvaa kustannukset, jotka aiheutuvat sen verkkovierailun vuoksi tarpeellisesta verkon välityskyvyn lisäämisestä, jos pakollisesta verkkovierailusta aiheutuva televiestintä on pysyvästi yli 10 prosenttia verkkovierailun järjestämiseen velvollisen televerkkoyrityksen GSM-verkon televiestinnän määrästä kyseisellä maantieteellisellä alueella; sekä

4) pakollinen verkkovierailu koskee kaikkia televerkkopalveluita, joita sekä verkkovierailua pyytävä että verkkovierailun järjestämiseen velvollinen televerkkoyritys tarjoavat, jollei se teknisistä syistä ole mahdotonta.

Edellä 2 momentissa maantieteellisellä alueella tarkoitetaan alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/1993) 7 §:n mukaista seutukuntaa. Mitä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään, ei koske seutukuntia, joiden asukastiheys on enintään viisi asukasta neliökilometrillä.

Ministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset siitä, mitä Tele-

hallintokeskuksen on otettava huomioon pakollisen verkkovierailun ehdoista määrätessään. Säännösten tulee edistää keskenään kilpailevien kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen leviämistä koko maahan.

Telehallintokeskus antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset niistä radioteknisistä ominaisuuksista, joita matkaviestinverkolta edellytetään 2 momentin 2 kohdassa ja 9 b §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kattavuutta arvioitaessa sekä muut tarvittavat määräykset verkkovierailun teknisestä järjestämisestä.

15 §

Käyttäjän oikeudet

Jokaisella on oikeus:

2 a) vuokrata televerkkoyrityksiltä liittymäsopimuksen tehneen käyttäjän kiinteän televerkon tilaajayhteyden vapaana olevaa välityskykyä tilaajayhteyden varustamiseksi teknisillä laitteilla siten, että tilaajayhteydellä samanaikaisesti tarjotaan useita palveluita, jollei välityskyky ole tarpeen televerkkoyrityksen omaa käyttöä tai kohtuullista tulevaa tarvetta varten, eikä ministeriö 1 kohdassa tarkoitetuilla perusteilla toisin määrää;

2 b) vuokrata televerkon avulla tarjottavien palveluiden tarjoamisessa tarpeellisten vähätien laitteidensa sijoittamiseksi välttämättömiä kiinteän televerkon laitetiloja, jotka eivät ole tarpeen televerkkoyrityksen omaa käyttöä tai kohtuullista tulevaa tarvetta varten, jollei ministeriö 1 kohdassa tarkoitetuilla perusteilla toisin määrää;

Televerkkoyritys on velvollinen sallimaan, että 12 §:n mukaisesti valtuutettu teleurakoitsija pääsee televerkkoyrityksen laitetiloihin tekemään 1 momentin 2 a ja 2 b kohdan mukaisten oikeuksien toteuttamisen edellyttämät asennus-, huolto- ja ylläpitotyöt.

Ministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset siitä, mitä on otettava huomioon 1 momentin 2 a ja 2 b kohdassa tarkoitettua televerkkoyrityksen kohtuullista tulevaa tarvetta arvioitaessa.

Telehallintokeskus antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1 momentin 2 a ja 2 b kohdassa tarkoitettua vuokrauksen laitetiloissa edellyttämien teknisten järjestelyjen toteuttamisesta.

16 §

Käyttäjän velvollisuudet

Käyttäjän tulee:

3) noudattaa televerkon tai telepalvelun toimittamisesta teleyrityksen kanssa tekemäänsä, 15 §:n 5 momentin nojalla annettujen toimitusehtojen yleisten perusteiden mukaista sopimusta.

18 §

Teleyritysten keskinäiset maksut

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen teleyritysten keskinäisten maksujen tulee olla tasapuoliset ja kohtuulliset suoritteiden tuottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin nähden, milloin:

1) maksun perii 15 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella toiselle telepalveluyritykselle vuokratusta tilaajayhteydestä televerkko-yritys, jolla on huomattava markkinavoima, ja joka toimii televerkossaan myös telepalveluyrityksenä;

2) teleyrityksen huomattavan markkinavoiman vuoksi vapaa hinnoittelu muutoin johtaisi siihen, että 1 §:n mukaisia tavoitteita ei saavuteta;

3) maksu peritään 15 §:n 1 momentin 2 a tai 2 b kohdassa tarkoitettua suoritteesta;

4) maksu peritään 9 b §:n mukaisesta pakollisesta verkkovierailusta;

5) teleyritys perii maksun 8 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettua suoritteesta; tai

6) Euroopan yhteisöjen lainsäädännössä edellytetään joidenkin telemaksujen tällaista sääntelemistä.

Tilaajayhteyden välityskyvyn vuokrasta perittävä, 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettu maksu saa olla korkeintaan puolet vuokrasta, jonka televerkko-yritys perii vastaavasta 15 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla vuokraamastaan tilaajayhteydestä, jollei teleyritys osoita Telehallintokeskukselle, että suoritteiden tuottamisesta aiheutuneet kustannukset ovat korkeammat.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Olli-Pekka Heinonen*

Laki

telemarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1997 annetun telemarkkinalain (396/1997) 8 §:n 2 momentin 6 kohta, 16 §:n 1 momentin 3 kohta ja 18 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä 8 §:n 2 momentin 6 kohta on laissa 566/1999, sekä

lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 566/1999, uusi 17 a kohta, lakiin uusi 9 a - 9 c §, 15 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 a ja 2 b kohta sekä pykälään uusi 2 - 4 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 5 momentiksi, sekä 18 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

17 a) verkkovierailulla televerkkopalvelujen tarjoamista matkaviestinverkossa toiselle televerkkoyritykselle alueella, jossa molemmilla televerkkoyrityksillä on toimilupa;

2 luku

Teletoininnan harjoittaminen

8 §

Teleyrityksen velvollisuudet

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, teleyrityksen tulee:

6) huolehtia telepalveluiden laskutuksesta asianmukaisella tavalla sekä luovuttaa käyttäjien laskuttamisen kannalta tarpeellisia tietoja toiselle teleyritykselle laskutuksen järjestämiseksi siten kuin ministeriö 11 §:n ja 15 §:n 2 momentin nojalla määrää;

6) huolehtia telepalveluiden laskutuksesta asianmukaisella tavalla sekä luovuttaa käyttäjien laskuttamisen kannalta tarpeellisia tietoja toiselle teleyritykselle laskutuksen järjestämiseksi siten kuin *ministeriön asetuksella* 11 §:n ja 15 §:n 5 momentin nojalla säädetään;

9 a §

Velvollisuus neuvotella verkkovierailusta

GSM-standardin mukaisessa matkaviestinverkossa televerkkopalveluita tarjoavalla sellaisella teleyrityksellä, jolla on huomattava markkinavoima, on velvollisuus neuvotella verkkovierailusta sellaisen kolmannen sukupolven matkaviestinverkossa televerkkopalveluita tarjoavan teleyrityksen kanssa, joka pyytää verkkovierailua.

9 b §

Pakollisen verkkovierailun edellytykset

Telehallintokeskuksen on verkkovierailua pyytävän televerkkoyrityksen pyynnöstä määrättävä verkkovierailu pakolliseksi, jos:

1) 9 a §:ssä tarkoitetut neuvottelut eivät ole johtaneet sopimukseen kuuden kuukauden kuluessa neuvotteluja koskevan pyynnön esittämisestä;

2) verkkovierailua pyytävällä televerkkoyrityksellä ei ole kyseisellä alueella omaa digitaalista matkaviestinverkkoa tai sopimukseen perustuvaa oikeutta verkkovierailuun kolmannen sukupolven matkaviestinverkostaan jonkin kolmannen osapuolen GSM-verkossa; ja

3) verkkovierailua pyytävän televerkkoyrityksen oman kolmannen sukupolven matkaviestinverkon kattamalla alueella asuu vakituisesti vähintään 20 prosenttia sen toimilupa-alueen väestöstä.

Pakollista verkkovierailua voi pyytää vain kerran ja vain yhden televerkkoyrityksen GSM-verkkoon.

9 c §

Päätös pakollisesta verkkovierailusta ja päätöksen ehdot

Telehallintokeskuksen tulee ratkaista pakollista verkkovierailua koskeva asia kuuden kuukauden kuluessa 9 b §:ssä tarkoitetusta pyynnöstä. Pakollinen verkkovierailu on toteutettava Telehallintokeskuksen päätöksessä määrättyin ehdoin ja Telehallintokeskuksen määräämässä laajuudessa. Telehallintokeskuksen päätöksessä on oltava seuraavat eh-

dot, jos osapuolet eivät ole keskenään muuta sopineet:

1) pakollinen verkkovierailu määrätään kahdeksan vuoden määräajaksi;

2) pakollinen verkkovierailu päättyy kulkin maantieteellisellä alueella viimeistään kaksi vuotta sen jälkeen, kun verkkovierailun järjestämiseen velvollisen televerkkoyrityksen oma kolmannen sukupolven matkaviestinverkko kattaa vähintään 80 prosenttia kyseisestä alueesta;

3) pakollista verkkovierailua pyytävä televerkkoyritys korvaa kustannukset, jotka aiheutuvat sen verkkovierailun vuoksi tarpeellisesta verkon välityskyvyn lisäämisestä, jos pakollisesta verkkovierailusta aiheutuva televiestintä on pysyvästi yli 10 prosenttia verkkovierailun järjestämiseen velvollisen televerkkoyrityksen GSM-verkon televiestinnän määrästä kyseisellä maantieteellisellä alueella; sekä

4) pakollinen verkkovierailu koskee kaikkia televerkkopalveluita, joita sekä verkkovierailua pyytävä että verkkovierailun järjestämiseen velvollinen televerkkoyritys tarjoavat, jollei se teknisistä syistä ole mahdotonta.

Edellä 2 momentissa maantieteellisellä alueella tarkoitetaan alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/1993) 7 §:n mukaista seutukuntaa. Mitä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään, ei koske seutukuntia, joiden asukastiheys on enintään viisi asukasta neliökilometrillä.

Ministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset siitä, mitä Telehallintokeskuksen on otettava huomioon pakollisen verkkovierailun ehdoista määrätessään. Säännösten tulee edistää keskenään kilpailevien kolmannen sukupolven matkaviestinverkkojen leviämistä koko maahan.

Telehallintokeskus antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset niistä radioteknisistä ominaisuuksista, joita matkaviestinverkolta edellytetään 2 momentin 2 kohdassa ja 9 b §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kattavuutta arvioitaessa sekä muut tarvittavat määräykset verkkovierailun teknisestä järjestämisestä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

Käyttäjän oikeudet

Jokaisella on oikeus:

---

2 a) vuokrata televerkkoyrityksiltä liitymä sopimuksen tehneen käyttäjän kiinteän televerkon tilaajayhteyden vapaana olevaa välityskykyä tilaajayhteyden varustamiseksi teknisillä laitteilla siten, että tilaajayhteydellä samanaikaisesti tarjotaan useita palveluita, jollei välityskyky ole tarpeen televerkkoyrityksen omaa käyttöä tai kohtuullista tulevaa tarvetta varten, eikä ministeriö 1 kohdassa tarkoitetuilla perusteilla toisin määrää;

2 b) vuokrata televerkon avulla tarjottavien palveluiden tarjoamisessa tarpeellisten vähäisten laitteidensa sijoittamiseksi välttämättömiä kiinteän televerkon laitetiloja, jotka eivät ole tarpeen televerkkoyrityksen omaa käyttöä tai kohtuullista tulevaa tarvetta varten, jollei ministeriö 1 kohdassa tarkoitetuilla perusteilla toisin määrää;

Televerkkoyritys on velvollinen sallimaan, että 12 §:n mukaisesti valtuutettu teleurakoitsija pääsee televerkkoyrityksen laitetiloihin tekemään 1 momentin 2 a ja 2 b kohdan mukaisten oikeuksien toteuttamisen edellyttämät asennus-, huolto- ja ylläpitotyöt.

Ministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset siitä, mitä on otettava huomioon 1 momentin 2 a ja 2 b kohdassa tarkoitettua televerkkoyrityksen kohtuullista tulevaa tarvetta arvioitaessa.

Telehallintokeskus antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1 momentin 2 a ja 2 b kohdassa tarkoitettun vuokrauksen laitetiloissa edellyttämien teknisten järjestelyjen toteuttamisesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

Käyttäjän velvollisuudet

Käyttäjän tulee:

3) noudattaa televerkon tai telepalvelun toimittamisesta teleyrityksen kanssa tekemäänsä, 15 §:n 2 momentin nojalla annettujen toimitusehtojen yleisten perusteiden mukaista sopimusta.

3) noudattaa televerkon tai telepalvelun toimittamisesta teleyrityksen kanssa tekemäänsä, 15 §:n 5 momentin nojalla annettujen toimitusehtojen yleisten perusteiden mukaista sopimusta.

18 §

Teleyritysten keskinäiset maksut

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen teleyritysten keskinäisten maksujen tulee olla tasapuoliset ja kohtuulliset suoritteiden tuottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin nähden, milloin:

1) maksun perii 15 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella toiselle telepalveluyritykselle vuokratusta tilaajayhteydestä markkina-voimaltaan huomattava televerkkoyritys, joka toimii televerkossaan myös telepalveluyrityksenä;

2) teleyrityksen huomattavan markkina-voiman vuoksi vapaa hinnoittelu muutoin johtaisi siihen, että 1 §:n mukaisia tavoitteita ei saavuteta; tai

3) teleyritys perii maksun 8 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettusta suoritteesta; tai

4) Euroopan yhteisöjen lainsäädännössä edellytetään joidenkin telemaksujen tällaista sääntelemistä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen teleyritysten keskinäisten maksujen tulee olla tasapuoliset ja kohtuulliset suoritteiden tuottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin nähden, milloin:

1) maksun perii 15 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella toiselle telepalveluyritykselle vuokratusta tilaajayhteydestä *televerkkoyritys, jolla on huomattava markkinavoima, ja* joka toimii televerkossaan myös telepalveluyrityksenä;

2) teleyrityksen huomattavan markkina-voiman vuoksi vapaa hinnoittelu muutoin johtaisi siihen, että 1 §:n mukaisia tavoitteita ei saavuteta; (*poist.*)

3) *maksu peritään 15 §:n 1 momentin 2 a tai 2 b kohdassa tarkoitettusta suoritteesta;*

4) *maksu peritään 9 b §:n mukaisesta paikallisesta verkkovierailusta;*

5) teleyritys perii maksun 8 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettusta suoritteesta; tai

6) Euroopan yhteisöjen lainsäädännössä edellytetään joidenkin telemaksujen tällaista sääntelemistä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tilaaajayhteyden välityskyvyn vuokrasta perittävä, 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettu maksu saa olla korkeintaan puolet vuokrasta, jonka televerkkoyritys perii vastaavasta 15 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla vuokraamastaan tilaaajayhteydestä, jollei teleyritys osoita Telehallintokeskukselle, että suoritteen tuottamisesta aiheutuneet kustannukset ovat korkeammat.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.*

